
Budou mít i památky své pedagogy, nebo zvítězí ziskovost provozování objektů?

Budou mít i památky své pedagogy, nebo zvítězí ziskovost provozování objektů?

V pondělí 10. února se v prostorách [Pedagogické fakulty UK](#) v Praze uskutečnil odborný seminář Edukace na památkových objektech ve správě Národního památkového ústavu. Právě otázka, zda mají mít i památky, podobně jako muzea a galerie, své pedagogy, byla jednou z těch, která v sále nejvíce rezonovala.

„Edukace na památkách ve správě NPÚ není novou záležitostí. Na řadě objektů se ale v minulosti o výchovu a vzdělávání skrze kulturní dědictví snažily především jednotlivé skupinky nadšenců,“ uvedla PhDr. Martina Veselá, ředitelka územního odborného pracoviště NPÚ v Telči, která je zároveň hlavní řešitelkou projektu NAKI *Vzdělávací role NPÚ: Edukace jako klíčový nástroj zkvalitnění péče o kulturní dědictví České republiky*, o jehož průběžných výsledcích se na semináři také diskutovalo.

Na koncepčním řešení, které by mělo celorepublikový přesah a přispělo ke zkvalitnění nabízených programů, však podle doktorky Veselé začal NPÚ pracovat teprve před dvěma roky. Díky Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) Ministerstva kultury ČR bylo možné přizvat ke spolupráci pracovníky pedagogických fakult v Praze a Brně a vnést tak do rozvoje edukace odborné hledisko, kterým NPÚ primárně nedisponuje.

„Nadšenci na památkových objektech se, bohužel, až příliš často zaměřují na úspěch konkrétních programů, které nabízejí svým návštěvníkům, ale ztrácejí ze zřetele širší kontext,“ pojmenoval jedno z úskalí edukace na památkách NPÚ Mgr. Tomáš Wizovský, kastelán státního hradu a zámku Bečov, který si podobnou zkušeností také prošel.

Podle jeho názoru však zapomínají, že nejprve je třeba chápat smysl a mít rozmyšlenou strategii a teprve potom je možné pilovat taktiku. Proto bylo tak důležité, že se v rámci projektu podařilo vytvořit v objektech NPÚ a odborných pracovištích sedm regionálních edukačních center, jejichž koordinátoři mají společnou vizi i cíle a při tvorbě a realizaci edukačních programů navzájem úzce spolupracují.

„Už po prvním roce ověřování koncepčního přístupu k edukaci na památkových objektech se ukazuje, že je třeba začít vážně uvažovat o roli památkových pedagogů,“ reagovala na prezentaci zkušeností, které ve svých příspěvcích představili jak regionální koordinátoři edukačních center, tak účastníci diskusních kulatých stolů z řad kastelánů, PhDr. Hana Havlůjová, Ph.D., z Pedagogické fakulty UK. „Ať chceme, nebo ne, svět výchovy a vzdělávání je mnohem širší než svět památkové péče. Oba mají mezi sebou pochopitelně styčné body, ale zdaleka se nekryjí. Oba mají své terminologie a principy fungování a mnohdy si i přes dobrou vůli nerozumí. Památkoví pedagogové, podobně jako ti v muzeích a galeriích, mohou přispět k tomu, aby se úsilí NPÚ naplňovat své vzdělávací a výchovné poslání nemíjelo účinkem, aby se prolínání obou světů prohlubovalo.“

Martina Veselá ale na základě diskusí u kulatých stolů upozornila na fakt, že uskutečňování osvětového poslání NPÚ je komplikováno zvyšujícím se tlakem na finanční ziskovost provozování zpřístupněných objektů. V tomto ohledu tak narůstá disproporce vůči muzeím a galeriím, které pracují v jiných podmínkách. Na edukaci však nelze primárně pohlížet jako na ziskovou činnost. „Kvalitní edukace přináší významný efekt v oblasti péče o kulturní dědictví především z dlouhodobého hlediska. V diskusi proto zazněl apel otevřít toto téma při jednání se zřizovatelem NPÚ, nebo ještě lépe v meziresortní komisi MK a MŠMT, řešit systémově jednoznačné zařazení edukačních aktivit mezi hlavní nebo vedlejší činnosti správců objektů, zabývat se personální i cenovou politikou,“ shrnula závěry kulatých stolů Martina Veselá.

Seminář uspořádal Národní památkový ústav ve spolupráci s Pedagogickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze. Zúčastnilo se jej 28 účastníků ze správ 22 památkových objektů NPÚ a 7 zájemců z řad dalších složek NPÚ, popř. neziskových organizací, které se podílejí na ochraně kulturního dědictví ČR.

Program semináře, elektronická podoba prezentací a závěry diskusních kulatých stolů budou od konce února k dispozici na webu www.pamatkynasbavi.cz.